

SLOVENSKO **etnološko** DRUŠTVO
SLOVENE **ethnological** SOCIETY

1975-2020

Datum: 18. 11. 2021
Številka: PO-35/2021

Vabljeni na dogodek tematskega sklopa
Šola etnologije
RABA IN SPOROČILNOST OBLEK ALI OBLEČENO IN SLEČENO, VIDNO IN NEVIDNO
v sredo, 24. novembra 2021, ob 18. uri,
v Upravni hiši Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani

Slovensko etnološko društva v sklopu tematskega sklopa Šola etnologije vabi na predstavitev in pogovor o oblačenju in oblačilih na Slovenskem v različnih vsakdanjih in izrednih življenjskih praksah, v preteklosti in sodobnosti.

Kako smo o temi oblačilne kulture in oblačenja razmišljali in razmišljamo v etnologiji? O tem, kako strniti spoznanja, a tudi razpoznati vrzeli v lastnem razumevanju in odgovorih na aktualne pobude iz okolja, se bomo pogovarjali s kolegico **dr. Janjo Žagar** in kolegom **dr. Bojanom Knificem**, ki se z različnimi vidiki oblačenja, kostumiranja in oblačilne mode ukvarjata že vrsto let.

Oblačilna kultura in videz, osebni videz, moda, raba oblačil, oblačenje in kostumiranje so v etnologiji kompleksne in pomembne teme. Preteklo oblačenje ljudi na Slovenskem je po zaslugi etnologov razmeroma dobro raziskano, a vedno znova so aktualna terminološka vprašanja, povezana z »ljudskimi/kmečkimi/narodnimi ... nošami/kostumi« ter vprašanja predstavljanja »noš/kostumov« v javnosti, saj se smisel določenega oblačenja in sporočilnost izbranega videza zaradi družbene pogojenosti v času spreminjata. Na Slovenskem so se *narodne noše* oz. pripadnostni kostumi, kot jih označujemo v stroki, začele razvijati v sredi 19. stoletja v meščanski družbi. Pojav ni bil znan le na Slovenskem temveč tudi širše v Evropi. Slovensko zavedni intelektualci so spoznali, da je mogoče tudi s (pre)obleko, katere korenine izvirajo iz kmečkega okolja, pokazati narodno pripadnost. (Pre)obleko so prilagodili svojemu družbenemu okolju ter novim potrebam in vlogi, ki jo je opravljala. Slovenskim meščanom, ki so se z *narodno nošo* oz. pripadnostnim kostumom kazali kot Slovenci, se je v času taborskega gibanja pridružil kmečko prebivalstvo. Tovrstna preobleka je v številnih različicah postala priljubljena dekoracija na raznih shodih, praznovanjih, prireditvah, srečujemo jo ob državnih, cerkvenih in osebnih slavnostih, postala je prepoznavni znak narodnozabavnih ansamblov, folklornih skupin ipd.

Je mogoče z dosedanjimi ugotovitvami dovolj natančno razmejiti pretekle pojave od sodobnih, dati ustrezno ime procesom, ki smo jim priča? Nam ponujajo ugotovitve preteklih generacij etnologov zadostne temelje, da si bomo upali zastavljati nova, relevantna vprašanja tudi naprej?

Dr. **Janja Žagar**, etnologinja in sociologinja. V Slovenskem etnografskem muzeju je zaposlena kot kustosinja oblačilne in tekstilne zbirke. Védenje o tekstilni materialni dediščini skozi pisano besedo, razstave, predavanja ali svetovanje posreduje muzejskim obiskovalcem, interesnim skupinam, študentom, institucijam. Doktorirala je na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani na temo *Osebni videz: izbira in komunikacija* (2011).

Dr. **Bojan Knific**, etnolog in kulturni antropolog, se je z oblačilno dediščino srečeval od mladih nog. S posebno pozornostjo se je v zadnjih dveh desetletjih posvečal razvoju oblačenja *narodnih noš* oz. pripadnostnemu kostumiranju, v povezavi s tem tudi reševanju s proučevanjem preteklega oblačenja povezanih terminoloških vprašanj. Doktoriral je na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani na temo *Kostumiranje folklornih skupin : med historično pričevalnostjo in izkazovanjem istovetnosti* (2008). Zaposlen je v Tržiškem muzeju.

Z gostoma se bosta pogovarjali mag. Tita Porenta in dr. Tanja Roženberger.

Vljudno vabljeni!

Alenka Černelič Krošelj, predsednica SED

V skladu z veljavnimi odloki in priporočili NIJZ ob epidemiji COVID-19 še vedno spoštujemo priporočene ukrepe in skrbimo za varen obisk dogodkov. Dogodkov se lahko udeležite le z dokazili PCT pogoja.